

Kuşburnunun Tıbbi Kullanımı ve Pullardaki Yeri

Özüm Erkin¹

Özet

Kuşburnu (*Rosa canina*), yüzyıllardır birçok kültürde önemli bir bitki olarak kabul edilmiştir. *Rosa canina* adlı bitki, kozmetik, tıbbi ve aromatik özellikleri nedeniyle yaygın olarak kullanılmıştır. Bu bitki genellikle yabancı olarak bulunur ve yapraklarını kış mevsiminde döker. Kuşburnu, tarih boyunca Tibet tıbbında, İbn-i Sina'nın çalışmalarında ve hatta antik el yazmalarında bile yer almıştır. Orta çağda kuşburnu, iyi şansın ve gücün bir simgesi olarak kabul edilmiş ve farklı amaçlarla kullanılmıştır. II. Dünya Savaşı'nda iskorbüt hastalığını önlemede şerbet olarak kullanılmıştır. Günümüzde ise çay, marmelat, şerbet, sos, çorba, şarap gibi farklı tüketim şekilleriyle popülerdir. Besleyici içeriğiyle bilinen kuşburnu, A, B1, B2, B3 ve K vitaminleri, taninler ve flavonoidler içerir. Geleneksel tıpta çeşitli rahatsızlıkların tedavisinde kullanılan antiemetik, anti-romatizmal, kabızlık giderici, diüretik ve C vitamini eksikliğinin tedavisinde etkili olduğu belirtilir. Ayrıca, kuşburnunun yara iyileşmesine yardımcı olduğu, romatizma ve osteoartrit tedavisinde etkili olduğu, bağışıklık sistemini güçlendirdiği ve kanser ile kalp rahatsızlıklarına karşı koruyucu olabileceği bilimsel araştırmalarla desteklenmektedir. Öte yandan, bronşit, soğuk algınlığı, grip gibi rahatsızlıklara karşı da kullanılabilmesi ve idrar yolu enfeksiyonlarının tedavisinde faydalı olabileceği öne sürülmektedir.

1. Giriş

Yüzyıllar boyunca güllerden kozmetik, tıbbi, aromatik özellikleri nedeniyle yararlanılmıştır (Yashaswini ve diğer., 2011:376). Ülkemizde halk arasında “yaban gülü”, “gül elması” ya da “köpek gülü” olarak bilinen “kuşburnu” (*Rosa canina*) dünyanın çeşitli bölgelerinde yabancı olarak yetişen çalı formunda bir bitkidir (Şanlı, 2006:72). *R. Canina*, Rosaceae ailesine ait bir türdür. Kış mevsiminde yapraklarını döken bu bitki Orta ve Kuzey

1 Doç.Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, İzmir, Türkiye, ozum.erkın@gmail.com, ORCID:0000-0002-0977-2854

Avrupa, Anadolu ve Batı Asya'ya özgüdür ancak günümüzde dünyanın her yerinde bulunmaktadır (Haas, 1995:470, Öz ve diğer., 2018:285). Kuşburnu birçok kültürde yüzyıllar boyunca kullanılmıştır. Tibet tıbbında, İbn-i Sina'nın çalışmalarında ve hatta İncilin yazıldığı dönemlerdeki el yazmalarında bile bahsedilmektedir (Selahvarzian ve diğer., 2018:78). Orta çağda iyi şans ve güç simgesi olarak kuşburnu yaygın olarak kullanılmıştır. Kuşburnu tütsü şeklinde yakıldığında kötü ruhları kovduğuna inanılırken, bahar şenlikleri süresince evler ayınlar eşliğinde kuşburnu çiçekleriyle süslenmiştir (Khazaei ve diğer., 2018:3, Sakaoğlu ve diğer., 2016:86). II. Dünya Savaşında, *R. Canina* meyveleri iskorbüt hastalığını önlemek için şerbet olarak kullanılmıştır (Haas, 1995:470). Günümüzde kuşburnu sıklıkla çay yapmak için kurutulmuş, marmelatı yapılarak ya da veya direk meyve olarak tüketilmektedir. Bunun dışında şerbet, sos, çorba, şarap, konyak ya da vermut yapmak için kullanılmaktadır (Mocanu ve diğer., 2009:33).

Tüm dünyada gıda olarak tüketiminin yanı sıra tıbbi rahatsızlıkların tedavisinde de bitkisel ilaç olarak kuşburnu kullanılmaktadır (Mehmet ve diğer., 2018:284). Kuşburnu, A, B1, B2, B3 ve K vitaminlerini, taninleri ve flavonoidleri içermektedir. Geleneksel tıpta antiemetik, anti-romatizmal, kabızlık giderici, gut hastalığına karşı, diüretik olarak, C vitamini eksikliğinin tedavisinde kullanılmaktadır (Chrubasik ve diğer., 2008:725). Kuşburnunun, nefralji ve sistalji, hipertoni, safra kesesi ve karaciğer sorunları, enterit ve anoreksiya, diyabet dahil çeşitli rahatsızlıkların tedavisinde yararlı olduğu öne sürülmektedir (Chrubasik ve diğer., 2008:727, Göktaş ve Gıdık, 2019:136).

Taze kuşburnu püresi yara iyileşmesine yardımcı olmak amacıyla iltihaplı deriye sürülmektedir. Romatizma ve osteoartrit tedavisinde etkilidir ve romatizma ağrısını giderdiği klinik araştırmalarla kanıtlanmıştır (Christensen ve diğer., 2008:965, Gruenwald ve diğer., 2019:2). Kansere ve kalp rahatsızlıklarına karşı bağışıklık sistemini güçlendirir. Kuşburnu ayrıca bronşit, soğuk algınlığı, grip ve ateşli rahatsızlıkları olan hastalara da uygulanmaktadır (Acıbuca ve Budak, 2018:37, Göktaş ve Gıdık, 2019:136). Kuşburnu idrar yolu enfeksiyonlarının tedavisinde kullanılır ve idrar çıkarma sürecindeki ağrı ve yanmayı azaltır (Seifi ve diğer., 2018:76).

2. Posta Pullarında Kuşburnu

Posta pulu gönderinin ödendiğini gösteren dünyanın her yerinde kullanılan genellikle kare veya dikdörtgen şeklinde bir etikettir. Posta pulu görünümünün dünyada ve Türkiye'de öncülük ettiği köklü değişikliğin yanında, pul hem koleksiyoncular için bir hobi hem de bir yatırım aracı haline dönüşmüştür (Beğiç ve Çelebilik, 2015:265, PTT Pul Müzesi, 2020). Posta

ücretinin alternatifi olarak kullanılmasının dışında, bir iletişim aracı olan pulun birçok başka işlevi de bulunmaktadır (Begić ve Çelebilik, 2015:265). Bu işlevlerden en önemlisi bir reklam aracı olarak ve üzerine işlenen çizimler yoluyla düzenleyen ülkenin kültürel yansıması olarak oynadığı roldür (Pulhane, 2001). Posta pulu tasarımı, birincil amacı bir mesaj iletmek olan bir görsel iletişim sanatıdır (PTT Pul Müzesi, 2020, Pulhane, 2001).

Posta pulları birçok ülkede tıbbi ve aromatik bitkilere dikkat çekmek için görsel reklam araçları olarak kullanılmaktadır. Pul koleksiyonu açısından dünyanın en saygın kaynakları kabul edilen Scott ve Michel kataloglarında tarandığında, 1945-2020 yılları arasında kuşburnu (*R. Canina*) meyvesini tasvir eden toplam kırk pul ve yedi adet ilk gün zarfına rastlanmıştır (Michel Çevrimiçi Kütüphane, 2020, Scott Çevrimiçi Katalog, 2020, Stamp Data, 2020). Kuşburnu konulu pul basarak satışa sunan yirmi yedi ülke ve bir ada bulunmaktadır (bkz. Pul 1-40). Almanya, Avusturya, Birleşik Krallık, Bosna-Hersek, Bulgaristan, Çekoslovakya, Dağlık Karabağ Cumhuriyeti, Hırvatistan, İrlanda, İsveç, İsviçre, Kanada, Letonya, Macaristan, Monako, Norveç, Polonya, Romanya, Slovenya, Sovyetler Birliği, Suriye, Tunus, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Yugoslavya Halk Federal Cumhuriyeti, Yunanistan gibi ülkeler ile Man Adası'nda pul basılmıştır (Tablo 1). Bu pullar hem ulusal hem de uluslararası düzeyde *R. Canina*'nın tıbbi ve aromatik bir bitki olarak tanıtılmasında önemli bir hizmet sağlamıştır (Michel Online Library, 2020, Scott Great Britain E-Katalog, 2020, Pulhane, 2001).

Tablo 1. Filatelik Malzeme

Pul No	Özgün Adı	Ülke	Çıkış tarihi	Michel No
1	Rosa canina	İsviçre	01.12.1945	Scott B 152
2	Dog Rose (Rosa canina)	Avusturya	14.05.1948	AT 874
3	Rosa Canina	Bulgaristan	30.10.1953	BG 875
4	Rosa Canina	Bulgaristan	30.10.1953	BG 876
5	Rosa canina	Yugoslavya Federal Halk Cumhuriyeti	24.09.1955	YU 771
6	Rosa canina	Romanya	25.11.1959	RO 1822
7	Hagebutte Rosa canina	Almanya	07.04.1960	DD 761
8	Rosa canina	Sovyetler Birliği	13.12.1960	SU 2425
9	10 th International Botanical Congress Set Fine Mint	Birleşik Krallık	05.08.1964	Scott 414-17
10	Rosa canina L.	Romanya	20.12.1964	RO 2364
11	Rosa canina	Çekoslovakya	06.12.1965	CS 1589
12	International Congress of Pharmacology in Prague	Çekoslovakya	1971	Scott 1773
13	Rose Hips	Suriye	21.08.1974	SY 1278
14	Hagebutte Rosa canina	Almanya	10.01.1978	DD 2287
15	Rosa canina-Cetonia aurata	Macaristan	25.01.1980	HU 3408A
16	Steinnype Rosa canina	Norveç	14.11.1980	NO 826
17	Dzika Rosa	Polonya	1981	-
18	Rosa canina	Bulgaristan	22.01.1981	BG 2968
19	Nyponros Rosa canina	İsveç	10.02.1983	SE 1221
20	Concours International De Bouquets	Monako	13.11.1987	MC 1827
21	Rosa canina	Yunanistan	08.12.1989	GR 1731
22	Dzika Rosa	Polonya	19.12.1989	PL 3245
23	Rosa canina	Romanya	30.03.1993	RO 4871
24	Rose Hip	Kanada	11.03.1994	CAN 1325I
25	Rosa canina	İsveç	02.01.1996	SE 1921
26	Dog Rose	Man Adası	26.04.1996	IM 809
27	Rosa canina	Türkiye	27.06.2001	TR3427
28	SİPEK Rosa canina	Slovenya	22.05.2002	SI 396
29	Eglantier Rosa canina	Tunus	25.09.2003	TN 1570
30	Pasta Ruza (Rosa canina)	Hırvatistan	05.06.2004	HR 687

31	Dog rose Rosa Canina	İrlanda	09.09.2004	IE 1604A
32	Rosa canina	Ukrayna	19.11.2005	UA 755AI
33	Herbst Hagebutten	Almanya	15.10.2014	DE 132
34	Dog Rose	Birleşik Krallık	17.09.2014	GB AT731
35	Sunu roze <i>Rosa canina</i> L.(19. gs.herbarijs)	Letonya	17.02.2017	LV 1009
36	Flora of Artsakh (Nagorno-Karabakh)	Dağlık Karabağ Cumhuriyeti	21.04.2017	AZ-NK-134KB
37	Rosa canina	Romanya	29.09.2017	RO 7278
38	Sipurak	Bosna-Hersek	15.11.2018	BA 761
39	Rosa Canina L.	Ukrayna	13.07.2018	UA 1702
40	İtburun	Türkmenistan	01.03.2020	-

Geleneksel Avusturya geleneksel tıbbında, kuşburnu çay şeklinde tüketilerek böbrek ve idrar yolu rahatsızlıklarının tedavisinde kullanılmaktadır (Vogl ve diğer., 2013:751). Kuşburnu (*Rosa canina*) pulu Avusturya posta ofisi tarafından 14 Mayıs 1948'de satışa sunulmuştur. Pulun nominal değeri, 75+35 Avusturya şilini'dir (Pul 2) (Michel Online Library, 2020).

R. canina Romanya'nın ulusal sembollerinden biridir (The Flower Expert, 2020). Romanya posta sevisi geçmişten günümüze dek *R. canina* konulu dört adet pul basmıştır (Pul 6, 10, 23, 37). İlk pul 25 Kasım 1959'da Romanya'nın bitki örtüsü serisinde satışa çıkarılmıştır. Pulun nominal değeri 1,75 Romen leydirdir (Pul 6). İkinci pul 20 Aralık 1964'te satışa sunulmuştur. Orman meyveleri serisinde listelenen pulun adı "Kuşburnu ve kelebek"tir. Pulun nominal değeri 55 Romen banıdır. Boyutları 27-38mm olup 500.000 adet basılmıştır (Pul 10). Üçüncü pul bir tıbbi bitkiler serisinde listelenerek, 30 Mart 1993'te piyasaya sunulmuştur. Boyutları 33*48mm olup 360.000 adet basılmıştır. Pulun nominal değeri 90 Romen Leyidir (Pul 23). Romanya'da 9916 adet basılan, *R. canina* konulu dördüncü pul 36*36mm boyutlarındadır. Pul, 29 Eylül 2017'de, 8 Romen Leyi nominal değer ile piyasaya sunulmuştur (Pul 37).

Kuşburnunun yüksek C vitamini içeriğinden II. Dünya Savaşı boyunca yararlanılmıştır. İngiltere taze turunçgilleri ithal edemediği dönemde, hükümet zengin C vitamini kaynağı olduğu bilinen yaban gülü meyvelerinin toplanmasını organize etmiştir (Haas, 1995:470). Şurubun içine sıkılan kuşburnu iskorbütün önlenmesine yardım etmiştir ve günümüzde bitki zengin bir C vitamini kaynağı olarak değer görmektedir. *R. Canina*, Büyük Britanya pullarında da görülmüştür (Haas, 1995:470, Great Britain Botanic

Museum, 1964). Edinburg'da 3-12 Ağustos 1964'te düzenlenen 10. Uluslararası Botanik Kongresine dikkat çekmek amacıyla Michael Goman tarafından Büyük Britanya'nın çiçeklerine ait renkli çizimler içeren dört adet pul tasarlamıştır. Pullardan bir tanesinin üzerinde kuşburnu ile Kraliçe II. Elizabeth'in görseli yer almaktadır. Boyutları 41*24mm olan pul, 5 Ağustos 1964'te satışa sunulmuştur (Pul 9) (Great Britain Botanic Museum, 1964). Pulun nominal değeri 6 İngiliz peni iken, toplam 23.361.120 adet basılmıştır. 10. Uluslararası Botanik Kongresinin ilk gün zarfı (1964) Resim 10/1-2'de gösterilmektedir.

R. canina Çekoslovakya'da (1965) ülkenin bitki serilerinden oluşan pul ile tanıtılmıştır (Pul 11). Kuşburnu, 1971'de Prag'da yapılan Uluslararası Farmakoloji Kongresi için düzenlenen hatıra setinin bir parçası olarak sunulmuştur (Pul 12) (Haas, 1995:470).

R. canina'nın bolca yetiştiği Bulgaristan'da kuşburnu hem çay hem de tatlı bir şarap yapımında kullanılmaktadır (Rusanova ve diğer., 2015:162). Bulgaristan'da *Rosa canina* ismiyle basılan ilk pul 1953 yılında çiçekler ve bitkiler serisinde listelenmiştir (Michel Online Library, 2020). Bu pul aynı görsele içerikte hazırlanmış turuncu veya yeşil olmak üzere iki farklı renk seçeneğinde sunulmuştur (Pul 3-4). Boyutu 21*33mm olarak tasarlanmıştır. Bir başka pul ise 1981 yılında tıbbi bitkiler serisinde listelenerek, 250.000 adet basılmıştır. Kuşburnu meyvesi ve yabani gülün tasvir edildiği çok renkli pul, 43 Bulgar Stotinkisine satışa sunulmuştur (Pul 18) (Stamp Data, 2020).

Man Adası Postanesi'nin tasarımcısı ve ressam Colleen Corlett tarafından 1999 yılında tasarlanan pullardan bir tanesi kuşburnu temalıdır (Stamp of the World, 2020). Çiçekler serisinde listelenen pul 26.5*36.5 boyutlarındadır. Pulun nominal değeri 26 Manx penidir (Pul 26) (Michel Online Library, 2020).

R. canina, Türkiye'de 27 Haziran 2001 yılında listelenen şifalı bitkiler serisinde tanıtılmıştır (Pul 27) (Pulhane, 2001). Ülkeminizin tıbbi bitkilerini konu alan pul serisinde mersin, alıç, cıvanperçemi, kantaronun yanı sıra kuşburnu da yer almıştır. Boyutları 26*36 mm olan pul, 600.000 adet basılmıştır. Pulun nominal değeri 500.000 Türk lirasıdır (Michel Online Library, 2020, Pulhane, 2001). Bu pulların ilk gün zarfı Resim 31'de gösterilmektedir.

R. canina meyveleri alkolsüz Slovenya Kokteylinde tatlandırıcı olarak kullanılmaktadır (Seedaholic, 2020). Slovenya'da 22 Mayıs 2002 yılında satışa sunulan ŞİPEK *Rosa canina* adlı pul, tıbbi bitkiler serisinde yer almıştır (Pul 28). Boyutları 28.8*40.32 olan pul, Michel katalogunda SI 396 numarada listelenmiştir (Michel Online Library, 2020).

Letonya posta servisi ve Letonya Doğa Tarihi Müzesi iş birliğinde 2014-2020 yılları arasında “Letonya Doğa Tarihi Müzesi’nin benzersiz örnekleri” temalı pullar basılmıştır. Bu kapsamda 17 Şubat 2017 tarihinde satışa sunulan pul *R. canina* temalıdır. Boyutları 30*38mm olan pul 200.000 adet basılmıştır. Pulun nominal değeri 1.42 Avrodur (Pul 35) (Michel Online Library, 2020). Bu pulun ilk gün zarfı Resim 41’de gösterilmektedir.

Dağlık Karabağ Cumhuriyeti, 1991 yılında bağımsızlığını ilan etmiş olup, Ermeni Cumhuriyeti dahil hiçbir ülke tarafından tanınmamaktadır (Öztürk, 2019:43). Dağlık Karabağ Cumhuriyeti bitki örtüsü serisinde yer alan 21 Nisan 2017 çıkış tarihli kuşburnu temalı pulun nominal değeri 220 Ermeni Dramıdır (Pul 36) (Michel Online Library, 2020).

Bosna Hersek posta servisi tarafından kuşburnu, kızılıçık, yabancı kekik, tıbbi papatya, aynisefa bitkilerinden oluşan tıbbi bitkiler serili pullar 2018 yılında satışa sunulmuştur. Bu seride yer alan kuşburnu temalı pulun nominal değeri 1.10 Bosna-Hersek Konvertbl Markıdır. Boyutları 27.7*41.6mm olan puldan 100.000 adet basılmıştır (Pul 38) (Michel Online Library, 2020).

3. Sonuç

Pullar bir ülkenin tarihini, sanatını, kültürünü ve politikasını temsil eder ve ayrıca bir eğitim aracı olarak da kullanılabilir. Bu özellik pul tasarımını bir görsel iletişim sanatına dönüştürmektedir. Kuşburnu (*R. Canina*), tıbbi ve aromatik bitkileri teşvik etmek amacıyla dünyanın farklı kıtalarından yirmi yedi ülke ile bir adaya ait pulların üzerinde yer almıştır. Bu bağlamda, posta pullarının tıbbi ve aromatik bitkileri tanıtmak amacıyla sağlık uzmanları ve toplum için ucuz ancak dikkat çekici bir tanıtım ürünü olarak kullanılması tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

- Acıbuca, V., ve Budak, D.B. (2018) “Dünya’da ve Türkiye’de tıbbi ve aromatik bitkilerin yeri ve önemi”, *Çukurova Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi*, 33(1), 37-44.
- Begic, H.N. ve Çelebilik G. (2015) “A study on introducing our cultural wealth’s through postage stamps; stamp artist Pınar Olgaç’s Turkish women head-dresses”, *The Black Sea Journal of Social Sciences*, Cilt.7, No.12, 265-276.
- Christensen, R., Bartels, E. M., Altman, R. D., Astrup, A., ve Bliddal, H. (2008) “Does the hip powder of *Rosa canina* (rosehip) reduce pain in osteoarthritis patients?—a meta-analysis of randomized controlled trials”, *Osteoarthritis and Cartilage*, 16(9), 965-972.
- Chrubasik, C, Roufogalis, B.D., Muller-Ladner, U ve Chrubasik, S. (2008) “A systematic review on the *Rosa canina* effect and efficacy profiles”, *Phytotherapy Research*, 22(6): 725-733.
- Göktaş, Ö. ve Gıdık, B. (2019) “Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Kullanım Alanları”, *Bayburt Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 2(1), 136-142.
- Great Britain Botanic Museum (1964) “Tenth International Botanical Congress, Edinburgh”, Erişim tarihi:26.11.2020. <http://www.collectgb-stamps.co.uk/explore/issues/?issue=63>.
- Gruenwald, J., Uebelhack, R. ve Moré, M.I. (2019) “*Rosa canina*—Rose hip pharmacological ingredients and molecular mechanics counteracting osteoarthritis—A systematic review”, *Phytomedicine*, 60, 152958.
- Haas, L.F. (1995) “*Rosa canina* (dog rose)”, *Journal of Neurology Neurosurgery and Psychiatry*, 59(5):470.
- Khazaei, M., Khazaei, M. R. ve Pazhouhi, M. (2020) “An overview of therapeutic potentials of *Rosa canina*: a traditionally valuable herb”, *WCRJ*, 7, e1580.
- Mehmet, Ö.Z., Baltacı, C. ve Deniz, İ. (2018) “Gümüşhane Yöresi Kuşburnu (*Rosa canina* L.) ve Siyah Kuşburnu (*Rosa pimpinellifolia* L.) Meyvelerinin C Vitamini ve Şeker Analizleri”, *Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 284-292.
- Michel Online Library. (2020) “*Rosa Canina*”, Erişim tarihi:26.11.2020. <https://www.briefmarken.de/michelshop/en/online-library>
- Öztürk, N. (2019) “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Karar İncelemesi-(Chiragov Ve Diğerleri/Ermenistan Davası)”, *Abi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3(1), 38-55.
- Mocanu, G.D., Rotaru, G, Botez, E, Gîtin, L, Andronoiu, DG, Nistor, O. ve Dunc, A. (2009) “Sensory evaluation and rheological behavior of probiotic dairy products with *Rosa canina* L. and *Glycyrriza glabra* L. extracts”, *Innovative Romanian Food Biotechnology*, 4: 32-39.

- Pulhane (2020) “Constant postal stamps, Medicinal plants”, Erişim tarihi:26.11.2020. <http://www.pulhane.com/KatalogSayfaları/k200108.html>.
- PTT Pul Müzesi (2020) “Filateli sözlüğü”, Erişim tarihi:26.11.2020. <http://www.pttpulmuzesi.org.tr/PageDetail.aspx?PID=4>
- Rusanova, M, Rusanov, K, Stanev, S, Kovacheva, N ve Atanasov, I. (2015) “Total phenol content, antioxidant activity of hip extracts and genetic diversity in a small population of *R. canina* L. cv. Plovdiv 1 obtained by seed propagation”, *Agricultural Science and Technology*, 7(2):162-166.
- Sakaoglu S., Aça M. ve Ergun P. (2016) *Nazar ve nazarlık*, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Aile Yazıları 10, Araştırma ve Sosyal Politika Serisi 35, Birinci Baskı 2016, Ankara. ISBN: 978-605-4628-93-3. Sayfa 86. Erişim tarihi:26.11.2020. <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/36497/aile-yazilari-10.pdf>
- Scott Great Britain Ecatalogue (1964) “Rosa Canina”, Erişim tarihi:26.11.2020. <http://www.scottonline.com/AllProducts>
- Seedaholic (2020) “Rosa Canina”, Erişim tarihi:26.11.2020. <https://www.seedaholic.com/catalogsearch/result/?q=rosa+canina>
- Seifi, M., Abbasalizadeh, S., Mohammad-Alizadeh-Charandabi, S., Khodaie, L., ve Mirghafourvand, M. (2018) “The effect of Rosa (L. Rosa canina) on the incidence of urinary tract infection in the puerperium: A randomized placebo-controlled trial”, *Phytotherapy Research*, 32(1), 76-83.
- Selahvarzian, A., Alizadeh, A., Baharvand, P. A., Eldahshan, O. A. ve Rasoulilian, B. (2018) “Medicinal Properties of Rosa canina L.”, *Herbal Medicines Journal*, 3(2), 77-84.
- Stamp Data (2020) “Medicinal plants, Rosa canina”, Erişim tarihi:26.11.2020. <http://stampdata.com/thing.php?id=19825>
- Stamp of the World (2020) “Isle of Man 1998 Flower Definitives”, Erişim tarihi:26.11.2020. https://www.stampsoftheworld.co.uk/wiki/Isle_of_Man_1998_Flower_Definitives
- Şanlı, B.Z. (2006) *Bursa ve Çevresinden Toplanan ve Ticareti Yapılan Bazı Ekonomik Bitkiler*. Yüksek Lisans Tezi. Bursa. 72.
- The Flower Expert (2020) “National Flowers-Facts and Interesting Information” Erişim tarihi:26.11.2020. <http://www.theflowerexpert.com/content/aboutflowers/national-flowers, 2017>.
- Vogl, S, Picker, P, Mihaly-Bison, J, Fakhrudin, N, Atanasov, A.G., Heiss, E.H. ve Kopp, B (2013) “Ethnopharmacological in vitro studies on Austria’s folk medicine-An unexplored lore in vitro anti-inflammatory activities of 71 Austrian traditional herbal drugs”, *Journal of Ethnopharmacology*, 149(3): 750-771.
- Yashaswini, S, Hegde, RV ve Venugopal, C.K. (2013) “Health and nutrition from ornamentals”, *International Journal of Research in Ayurveda & Pharmacology*, 2(2): 375-82.

Ek

Resim 1; Pul 1. İsviçre (1945) Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 2; Pul 2. Avusturya (1948) Köpek Güllü, Çiçekler Serisi

Resim 3; Pul 3. Bulgaristan (1953) Rosa Canina, Çiçekler ve Bitkiler Serisi

Resim 4; Pul 4. Bulgaristan (1953) Rosa Canina, Çiçekler ve Bitkiler Serisi

Resim 5; Pul 5. Yugoslavya (1955) Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 6; Pul 6. Romanya (1959) Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 7; Pul 7. Almanya (1960) Rosa Canina, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 8; Pul 8. Sovyetler Birliği (1960) Rosa Canina L., Bitkiler Serisi

Resim 9; Pul 9. Birleşik Krallık (1964), 10. Uluslararası Botanik Kongre Seti İnce Darphane, Bitkiler Serisi

Resim 10/1. Birleşik Krallık (1964), İlk gün zarfı

Resim 10/2. Birleşik Krallık (1964), İlk gün zarfı

Resim 11; Pul 10. Romanya (1964) Rosa Canina L., Orman Serisi

Resim 12; Pul 11. Çekoslovakya (1965) Rosa Canina, Bitkiler Serisi

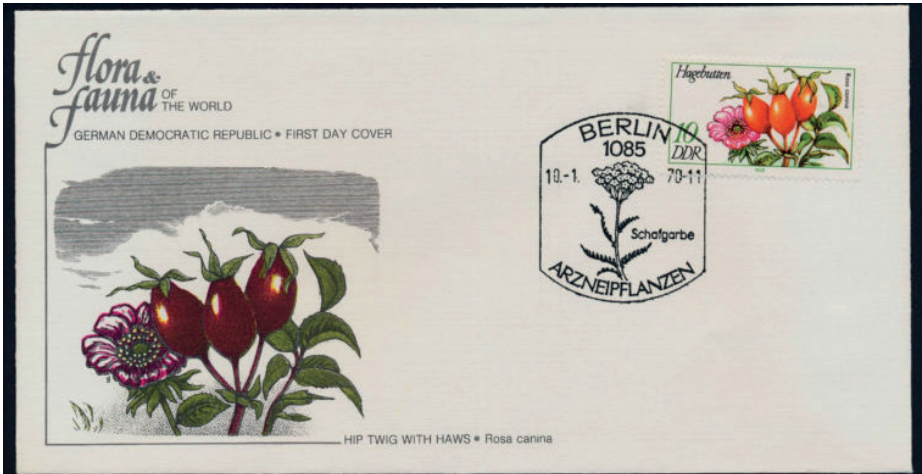
Resim 13; Pul 12. Çekoslovakya (1971) Uluslararası Prag Farmakoloji Kongresi, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 14; Pul 13. Suriye (1974) Rosa Canina, Tarım Serisi

Resim 15; Pul 14. Almanya (1978) Rosa Canina, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 16. Almanya (1978), İlk gün zarfı

Resim 17; Pul 15. Macaristan (1980) Rosa Canina, Çiçekler Serisi

Resim 18; Pul 16. Norveç (1980) Steinnype Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 19; Pul 17. Polonya (1981), Roza Dzika Rosa Canina L., Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 20; Pul 18. Bulgaristan (1981) Rosa Canina, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 21; Pul 19. İsveç (1983) Nyponros Rosa Canina, Meyveler Serisi

Resim 22; Pul 20. Monako (1987), Monte Karlo Çiçek Yarışması

Resim 23; Pul 21. Yunanistan (1989) Rosa Canina, Çiçekler Serisi

Resim 24; Pul 22. Polonya (1989) Dzika Róża, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 25; Pul 23. Romanya (1993) Rosa Canina L., Bitkiler Serisi

Resim 26. Romanya (1993), İlk gün zarfı

Resim 27; Pul 24. Kanada (1994) Kuşburnu, Kırmızı Meyveler Serisi (1992-1998)

Resim 28; Pul 25. İsveç (1996) Rosa Canina L., Kış Meyveleri Serisi

Resim 29; Pul 26. Man Adası (1994) Köpek Gülü, Çiçekler Serisi

Resim 30; Pul 27. Türkiye (2001) Kuşburnu Rosa Canina, Tıbbi Bitkiler Serisi

Resim 31. Türkiye (2001), İlk gün zarfı

Resim 32; Pul 28. Slovenya (2002) ŠIPEK Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 33; Pul 29. Tunus (2003) Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 34; Pul 30. Hrvatistan (2004) Pasja Ruza Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 35. Hırvatistan (2004), İlk gün zarfı

Resim 36; Pul 31. İrlanda (2004) Dog Rose Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 37; Pul 32. Ukrayna (2005) "Ukrayna Hakkında" Rosa Canina, Bitkiler Serisi

Resim 38; Pul 33. Almanya (2014) Kuşburnu, Çiçekler ve Bitkiler Serisi

Resim 39; Pul 34. Birleşik Krallık (2014) Rosa Canina, Çiçekler ve Bitkiler Serisi

Resim 40; Pul 35. Letonya (2017) Rosa Canina Letonya Doğa Tarihi Müzesi, Çiçekler ve Bitkiler Serisi

Resim 44. Romanya (2017), İlk gün zarfı

Resim 45; Pul 38. Bosna-Hersek (2018), Sipurak Kuşburnu, Terapötik Bitkiler Temalı

Resim 46; Pul 39. Ukrayna (2018), Rosa Canina L., Çiçekler Serisi

Resim 47; Pul 40. Türkmenistan (2020), İtburun Kuşburnu, Çiçekler Serisi